

Θέμα για τον Κλείταρχο - Ε' Δημοτικού

Βαθμολογία:/100

Όνομα και Επώνυμο:

Σχολείο και τμήμα:

Παιδικές αναμνήσεις

Ο νους μου γυρίζει στο πρώτο βιβλίο που διάβασα, πέρα από τα σχολικά, από τις πρώτες ήδη τάξεις του δημοτικού, και μου δημιούργησε μια ισχυρότατη έλξη. Έπεσα πάνω του κυριολεκτικά με τα μούτρα. Ήταν ένα βιβλίο περιπετειών με τον τίτλο «Ληστοπειρατές». Μόλις τους διάβασα (κρυφά, σαν να έκανα ένα έγκλημα), η πρώτη εκείνη σκέψη που δημιουργήθηκε μέσα μου – το θυμάμαι καλά – ήταν πως μπορούσα και εγώ να γράψω ένα παρόμοιο βιβλίο. Απολάμβανα στη σκέψη πως μπορούσε και μένα το μυαλό μου να εφεύρει περιπέτειες που να δημιουργούν μια ανάλογη συγκίνηση. Δεν επιχείρησα να γράψω ένα βιβλίο, αλλά έβγαλα μια χειρόγραφη εφημερίδα. Έβαλα διευθυντή τον εαυτό μου και αρχισυντάκτη τον πιο καλό μου φίλο. Μέσα σε αυτή τη μικρή εφημερίδα έμπαιναν οι πιο φανταστικές «ειδήσεις» που μπορούσε **να πλάσει** το μυαλό ενός παιδιού εννιά δέκα ετών. Θυμάμαι πως κάποτε ένα φύλλο έπεσε στα χέρια των δασκάλων μου. **Σεργιανίζοντας** στο διάλειμμα, το διάβαζαν με περιέργεια, και τους παρακολουθούσα από μακριά να χαμογελούν. Αυτό το επιδοκιμαστικό χαμόγελο ήταν η πρώτη ενδιαφέρουσα κριτική που είχα στη ζωή μου.

Η πρώιμη αυτή εφημερίδα δεν περιλάμβανε τίποτε άλλο παρά «ειδήσεις». Περιστατικά ασήμαντα του χωριού έπαιρναν εκεί μέσα τερατώδεις διαστάσεις. Αλλά ήταν και άλλα που τ'άπλαθε η φαντασία μου: τραυματισμοί, θάνατοι, επιδημίες, θύελλες, ναυάγια, έπρεπε όλα να περιγραφούν μ' ένα τρόπο που να βυθίζουν τον αναγνώστη σε αγωνία. Έπρεπε με κάθε τρόπο να προκαλέσω το **δέος** και τη συγκίνηση, πρώτα του «αρχισυντάκτη» μου, που ο ίδιος δεν έγραφε τίποτα, και ύστερα των τριών τεσσάρων άλλων συμμαθητών μου που ενδιαφερόντουσαν να διαβάσουν την «εφημερίδα». Μου ήταν αρκετοί αυτοί για να ικανοποιηθούν οι συγγραφικές μου φιλοδοξίες.[...]

Πλάι μου καθόταν ένα **συνεσταλμένο** παιδί, σεμνό, ευγενικό, συγκεντρωμένο πάντα στο μάθημα, μ' ένα πολύ κοφτερό μυαλό. Δεν άνηκε στον κύκλο των φίλων μου, ούτε διάβαζε και την εφημερίδα μου, αλλά μου έδειχνε μια περίεργη, βαθιά και σταθερή **αφοσίωση**. Σε μια απρόοπτη ερώτηση του δασκάλου, που με αποσπούσε από τις ιδιαίτερες ασχολίες μου, το παιδί αυτό μου ψιθύρισε τι έπρεπε να πω. Είχε καταντήσει ο φύλακας άγγελός μου. Μια φορά η αυτοθυσία του ξεπέρασε κάθε όριο, όταν ο δάσκαλος έκανε μια δύσκολη ερώτηση, στην οποία κανένα από τα παιδιά δεν μπορούσε να απαντήσει. Ο «μικρός άγιος» μ' έσπρωξε με τον αγκώνα για να προσέξω, μου ψιθύρισε την απάντηση, κι εγώ σήκωσα αναιδέστατα το χέρι, ενώ ο ίδιος κράτησε το δικό του κατεβασμένο πάνω στο θρανίο. Ήμουν λοιπόν ο μόνος που έδωσα την απάντηση, και με την ίδια αναιδέεια κέρδισα τον θρίαμβο. Ποτέ δε θα ξεχάσω την ντροπή που ένιωσα κατόπι, όταν το καλοσυλλογίστηκα.

Αλλά θα πρέπει να πω και τη συνέχεια του «μικρού αγίου». Άμα τέλειωσε το σχολείο, έμαθα ότι έγινε ψαράς. Αυτό το αστραφτερό πνεύμα, αυτή η τόσο λεπτή και τόσο βαθιά ψυχή είχε χαθεί για τα γράμματα.

Παιδικές Αναμνήσεις: Η εφημερίδα μου
Γιάννης Χατζίνης

Δραστηριότητες κατανόησης

1. Σύμφωνα με το κείμενο, χαρακτηρίζω τις παρακάτω προτάσεις σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ):/10

Προτάσεις

- Το πρώτο βιβλίο που έγραψε ο αφηγητής ήταν οι «ληστοπειρατές». Λ
- Ο αφηγητής της ιστορίας αναφέρεται στα παιδικά του χρόνια. Σ
- Ο διευθυντής της εφημερίδας δεν έγραφε κανένα κείμενο. Λ
- Ο «μικρός άγιος» ήταν φανατικός αναγνώστης της εφημερίδας. Λ
- Η εφημερίδα δεν περιλάμβανε μόνο ειδήσεις. Σ

2. Γράφω μια πρόταση του κειμένου που να δείχνει:/10

1. ότι ο «μικρός άγιος» προστάτευε τον αφηγητή.

«Είχε καταντήσει ο φύλακας άγγελός μου.»

2. ότι ο αφηγητής ένιωθε ικανοποίηση, όταν διάβαζαν την εφημερίδα του οι λίγοι συμμαθητές του.

«Μου ήταν αρκετοί αυτοί για να ικανοποιηθούν οι συγγραφικές μου φιλοδοξίες.»

Δραστηριότητες λεξιλογίου-ορθογραφίας

3. Διαβάζω τις προτάσεις και αντικαθιστώ τις υπογραμμισμένες λέξεις χωρίς να αλλάξω το νόημα της πρότασης:/10

- Μέσα σε αυτή τη μικρή εφημερίδα έμπαιναν οι πιο φανταστικές «ειδήσεις» που μπορούσε να πλάσει το μυαλό ενός παιδιού εννιά δέκα ετών.
 - α) ξεκινήσει
 - β) δημιουργήσει
 - γ) αναζητήσει
- Στο διάλειμμα, το διάβαζαν με περιέργεια και τους παρακολουθούσα από μακριά να χαμογελούν.
 - α) αδημονία
 - β) ενδιαφέρον
 - γ) αδράνεια
- Πλάι μου καθόταν ένα συνεσταλμένο παιδί, σεμνό, ευγενικό, συγκεντρωμένο πάντα στο μάθημα, μ' ένα πολύ κοφτερό μυαλό.
 - α) συνετό
 - β) θαρραλέο
 - γ) ντροπαλό

- Έπρεπε με κάθε τρόπο να προκαλέσω το δέος και τη συγκίνηση, πρώτα του «αρχισυντάκτη» μου.

α) τον θαυμασμό

β) την απόρριψη

γ) τη λύπη

- Δεν άνηκε στον κύκλο των φίλων μου, ούτε διάβαζε και την εφημερίδα μου, αλλά μου έδειχνε μια περίεργη, βαθιά και σταθερή αφοσίωση.

α) αγάπη

β) ανία

γ) αλληλεπίδραση

4. Γράφω τα αντώνυμα (αντίθετα) των παρακάτω λέξεων:

...../10

- παρόμοιο (βιβλίο) διαφορετικό
- ενδιαφέρομαι αδιαφορώ
- βαθιά (ψυχή) επιφανειακή / ρηχή
- επιδοκιμάζω αποδοκιμάζω
- απρόοπτη (ερώτηση) αναμενόμενη
- αναιδής (άνθρωπος) ευγενικός

5. α) Κυκλώνω στο κρυπτόλεξο δέκα λέξεις σύνθετες ή παράγωγες της λέξης «χειρ» που στα αρχαία ελληνικά σήμαινε χέρι./5

A	X	E	I	P	O	Y	P	Γ	O	Σ	Ψ
Φ	E	P	Φ	Γ	H	Ξ	X	I	O	A	X
K	I	I	X	E	X	X	E	E	Ξ	Φ	E
O	X	Y	E	I	E	E	I	Φ	Ω	Ω	I
P	E	A	I	Π	I	I	P	B	M	N	P
X	I	I	P	O	K	P	O	T	H	M	A
E	P	K	O	Π	A	O	Λ	O	X	I	Ψ
I	I	Σ	T	P	K	Γ	A	Π	E	Ω	I
T	Σ	Π	E	O	Δ	P	B	A	O	B	A
E	T	P	X	X	E	A	H	X	I	Y	B
Δ	H	A	N	E	I	Φ	Σ	Y	P	K	Θ
Γ	P	E	I	I	P	O	Π	A	Π	O	E
O	I	B	A	B	I	Δ	Ξ	H	Λ	Σ	I
A	O	X	X	E	I	P	O	Δ	I	K	Ω
X	E	I	P	O	Φ	P	E	N	O	A	Σ
X	E	I	P	A	Π	O	Σ	K	E	Y	H

β) Τώρα συμπληρώνω τον πίνακα με τις λέξεις που βρήκα στο κρυπτόλεξο:/5

Σημασία	Σύνθετη ή Παράγωγη λέξη με το «χειρ»
γραμμένο με το χέρι. →	<u>χειρόγραφο</u>
Χτύπημα των χεριών με ενθουσιασμό. →	<u>χειροκρότημα</u>
Γιατρός που κάνει εγχειρήσεις. →	<u>χειρουργός</u>
Καθετί που χρησιμεύει για να πιάνεται κανείς με το χέρι. →	<u>χειρολαβή</u>
Δόσιμο χεριού ως χαιρετισμός. →	<u>χειραψία</u>
Δέρνω με τα χέρια. →	<u>χειροδικώ</u>
Ταξιδιωτική τσάντα που μπαίνει στην καμπίνα του αεροπλάνου. →	<u>χειραποσκευή</u>
Φρένο που λειτουργεί με το χέρι. →	<u>χειρόφρενο</u>
Το όργανο με το οποίο χειρίζεται κανείς κάτι. →	<u>χειριστήριο</u>
Η κατασκευή έργου τέχνης με τα χέρια. →	<u>χειροτεχνία</u>

6. Επιλέγω τη σωστή απάντηση, προσέχοντας την ορθογραφία των λέξεων. /10

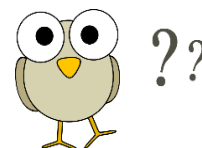
➤ Στόχος μας είναι η των κινδύνων που απειλούν το βιβλίο.
α. συνηδειτοποίηση β. **συνειδητοποίηση** γ. συνηδητοποίηση

➤ Γράψαμε στον φίλο μας ένα γράμμα.
α. **αποχαιρετιστήριο** β. αποχεραιτιστήριο γ. αποχερετιστήριο

➤ Την περίληψη του βιβλίου μπορεί να τη διαβάσει κανείς στο
α. οπισθόφυλο β. **οπισθόφυλλο** γ. οπισθόφιλο

➤ Είναι από τους πιο και συνεργάσιμους μαθητές.
α. **υπάκουους** β. ηπάκουους γ. ειπάκουους

➤ Οι αυξάνουν τα έσοδα της εφημερίδας.
α. διαφιμίσεις β. **διαφημίσεις** γ. διαφειμίσεις

Δραστηριότητες γραμματικής και συντακτικού

7. Γράφω τις παρακάτω προτάσεις σε παθητική σύνταξη:/10

«Το πρώτο βιβλίο μου δημιούργησε μια ισχυρότατη έλξη...»

«Μια ισχυρότατη έλξη μου δημιουργήθηκε από το πρώτο βιβλίο.»

«Έπρεπε με κάθε τρόπο να προκαλέσω το δέος και τη συγκίνηση»

«Έπρεπε με κάθε τρόπο να προκληθεί το δέος και η συγκίνηση (από μένα).»

8. Μετατρέπω τις ρηματικές φράσεις σε ονοματικές:/10

- Ικανοποιήθηκε η συγγραφική μου φιλοδοξία.
Η ικανοποίηση της συγγραφικής μου φιλοδοξίας.
- Έσπρωξε με τον αγκώνα.
Το σπρώξιμο με τον αγκώνα.
- Έγραψε ένα παιδικό βιβλίο.
Το γράψιμο ενός παιδικού βιβλίου.
- Ενδιαφερόντουσαν για την εφημερίδα
Το ενδιαφέρον για την εφημερίδα
- Το δωμάτιο μετατράπηκε σε βιβλιοθήκη.
Η μετατροπή του δωματίου σε βιβλιοθήκη.

9. Αντικαθιστώ τις υπογραμμισμένες λέξεις με μία από τις επιλογές που ακολουθούν:/10

- «Μια φορά η αυτοθυσία του ξεπέρασε κάθε όριο, όταν ο δάσκαλος έκανε μια δύσκολη ερώτηση.»

A. διαπέρασε B. ξεπερνούσε

Γ. διέφυγε Δ. πέρασε

- «Πλάι μου καθόταν ένα συνεσταλμένο παιδί, σεμνό, ευγενικό, συγκεντρωμένο πάντα στο μάθημα.

A. το παιδί B. ένα ... αγόρι

Γ. παιδί Δ. κάθε... παιδί

- Ποτέ δε θα ξεχάσω την ντροπή που ένιωσα κατόπι, όταν το καλοσυλλογίστηκα.

A. θα έχω ξεχάσει B. θα ξεχνάω

Γ. θα ξεχνούσα Δ. ξεχνούσα

- Σεργιανίζοντας στο διάλειμμα, το διάβαζαν με περιέργεια

A. κρυφά B. ολόκληρο

Γ. με ενδιαφέρον Δ. γελώντας

- Θυμάμαι πως κάποτε ένα φύλλο έπεσε στα χέρια των δασκάλων μου.

A. έφτασε B. έδωσε

Γ. βρισκόταν Δ. διάβασαν

Δραστηριότητα παραγωγής γραπτού λόγου

10. Ο αφηγητής σου ζητά να γράψεις κι εσύ στην εφημερίδα μια απίστευτη είδηση με «τερατώδεις διαστάσεις» για να δημοσιευτεί. /10
Χρησιμοποιώ τη φαντασία μου και κατάλληλο λεξιλόγιο για να γράψω ένα μικρό άρθρο 80-100 λέξεων. Βάζω και ελκυστικό τίτλο!

Κριτήρια αξιολόγησης της παραγωγής κειμένου	Μονάδες
Περιεχόμενο: <ul style="list-style-type: none">• Δράση	4
Δομή <ul style="list-style-type: none">• τίτλος• (αρχή – μέση - τέλος)• Χρονικότητα/συνοχή/ συνεκτικότητα	1 1 1
Διατύπωση/Λεξιλόγιο/Ορθογραφία	3